
Въведение в източноцърковното пеене

ЧАСТ II – КАЧЕСТВЕНИ ЗНАЦИ, ДИЕЗ И ИФЕЗ

Урок 8: Качествени знаци

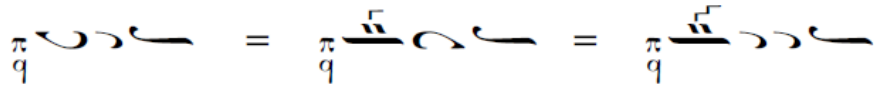
- Т. нар. „качествени знаци“ в източноцърковната музика са пряк наследник на древните хирономически знаци, които са служели като указател за това как трябва да се изпълни дадена фигура.
- От останалите малко на брой качествени знаци ние различаваме:
  - знаци, които се отнасят до поставянето на акцент (ударение) върху определени срички или части от мелодията;
  - знаци, които доукрасяват мелодията, като добавят допълнителни тонове и фигури, обогатяващи основната мелодична линия;
- Певческите школи в източноцърковната традиция могат да имат различия относно интерпретацията на определени качествени знаци. Въпросът за украсяването на мелодията не е фиксиран в строги правила. В това отношение Църквата е дала свобода на певците. Личната интерпретация на изпълнителя обаче не трябва да излиза извън рамките на допустимия църковен стил – например мелодията да се усложнява с ненужна орнаментика, която пречи на богомолците да разберат текста или ги разсейва от молитвата им.
- Като украсителни знаци могат да служат и някои комбинации от невми, които певците от различните школи тълкуват като специфични формули и изпълняват с добавяне на фигури към мелодията (някои от тях ще бъдат разгледани в презентацията, посветена на църковния стил на пеене).

Литнатий	(πεταστή)	
Тежко	(βαρεῖα)	
Избрано	(ψηφιστόν)	

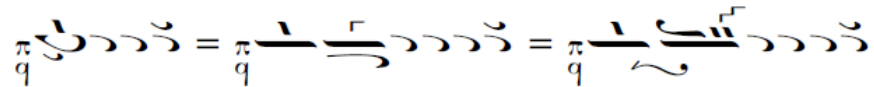
Гладко	(όμαλόν)	
Вместоизпразнение	(ἀντικένομα)	
Дружение	(ἕτερον)	

Урок 9: Обяснение на качествените знаци за ударение

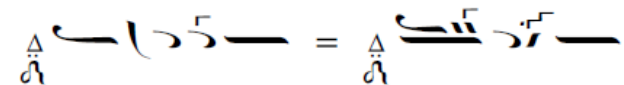
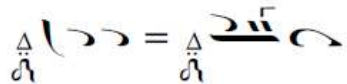
Литнатий – повишава с 1 степен, но за разлика от малението, когато имаме литнатий, правим лек акцент чрез раздвижване на мелодията нагоре, като докосваме горната степен и се връщаме надолу. Правим това за 1 време. Не отделяме тоновете отчетливо, пеем ги в легато.

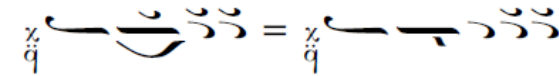
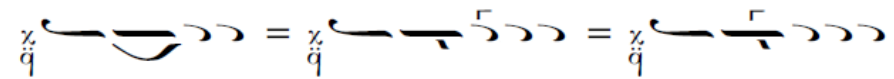
Ако на литнатия имаме ломение (удължаване на нотата), изпяваме украсението в края на първото време.

Тежко – поставя се след ударена сричка, обикновено след него мелодията слиза надолу с възвръщател.

Избрано – поставя се под знак или комбинация и изисква повдигане на тона с 2 степени и слизане с 1. Ако със знака, под който е поставено избраното, започва нова дума, акцентът е по-отчетлив. Изпълнява се също в легато, без отделяне на тоновете един от друг.

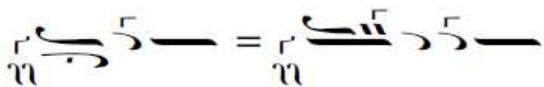
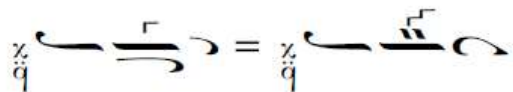

Гладко – поставя се под знака и изисква едва забележимо вълнообразно раздвижване на мелодията нагоре с не повече от половин тон и със затихване.

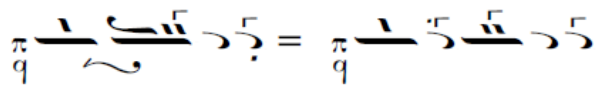

Урок 10: Обяснение на качествените украсителни знаци, диез и ифез

➔ **Вместоизпразнение** – изпява се с леко, едва доловимо вълнообразно движение нагоре в края на трайността на нотата. Ако трайността е удължена с точка, вълнообразното движение се разширява нагоре и надолу.

~ **Дружение** – поставя се едновременно под два знака и изисква тоновете да се изпят слято, с леко игриво отпускане на гласа – динамически и интонационно. Наличието на този знак означава, че между двете ноти, които свързва, не може да има дъх и звукът не бива да се прекъсва.

☞ **Вътрегласие** – среща се изключително рядко. Знакът изисква нотата, под която е поставен, да се изпее с полузатворена уста, леко носово.

Диез и ифез

♯ — диез, — повишава с половин тон нотата, под която е поставен. Същото значение има както диез в западния нотопис.

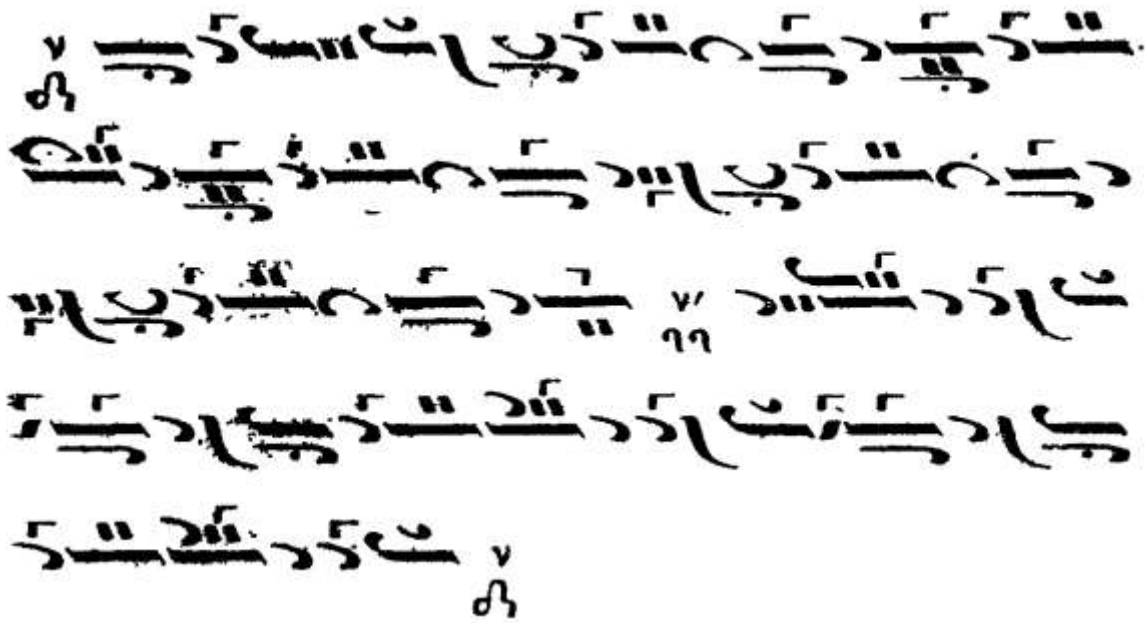
♭ — ифез — понижава с половин тон нотата, над която е поставен. Същото значение има както бемол в западния нотопис.

Полудиез — ♯ повишава гласа 1/4 тон

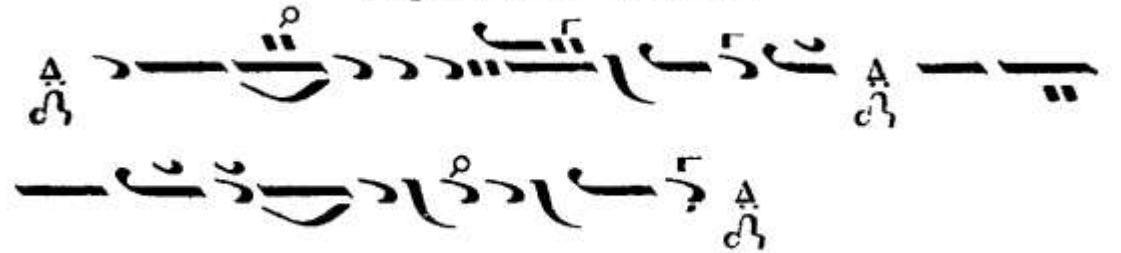
Полуифез — ♭ понижава гласа с 1/4 тон.

Урок 8 - 10: Методически упражнения

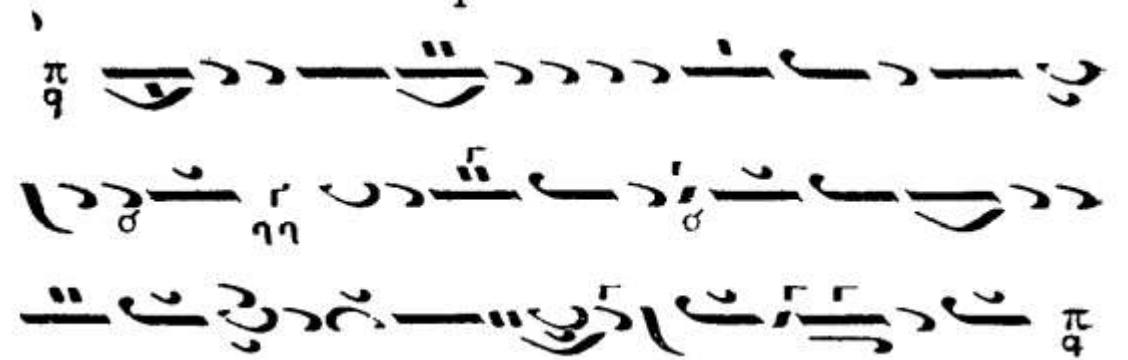
Упражнение XXXII.

Упражнение XXXIX.

Упражнение XL

Край на част II

В презентацията са използвани материали от:

Попмихајлов Никола, *Водич за појце кроз савремену неумску нотацију*,
Београд, 2007

Поптодоров, Манасий, *Кратък псалтикиет възкресник*
